

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodnina: za Evropsko državo (vključno) in Kanado
\$2.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago
in Cleveo \$3.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.50 za četrt leta.

Subscription rates: for the United States (except Chicago)
and Canada \$2.00 per year, Chicago and Cleveo \$3.50 per year,
foreign countries \$3.00 per year.

Cene oglaševanja: — Rokopisni dopisi in sponzorirani
glasniki se ne vračajo. Rokopisni dopisi morajo biti
vzeti, druzna, pomeni itd.) se vrsto pošiljatelj le v slovenski
je je pridobil poštino.

Advertising rates on agreement: — Manuscripts of communications
and unsolicited articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Naslov na vsa, kar ima stika s letom:
PROSVETA

8627-48 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju, na primer (Oct. 31, 1936), pomeni vašega
lasnega na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla
rednina. Ponovite jo pravilno, da se vam list ne ustavi.

Dober glas iz Minnesote

Novi farmersko-delavski govornik Minnesote
Elmer A. Benson je pred kratkim izjavil, da je
minnesotaska farmer-laboritaska stranka pri-
pravljena na ekspanzijo. To se pravi, da se
lahko razširi izven svojih meja na druge države.

Benson je mnenja, da program splošne far-
mersko-delavske stranke bi moral takoj vklju-
čevati nacionaliziranje železnic, premogovni-
kov, elektrarn, zrakoplovnih linij in municijske
industrije; nadalje bi moral zahtevati legalno
jamstvo za pravico organiziranja delavcev, so-
cialno zakonodajstvo na stroške delodajalcev,
zakon minimalne mezde, subvencioniranje (fe-
deralna denarna podpora) farmerjev in visoko
obdajanje privatnih dohodkov, dedščin in kor-
poracijah dobičkov.

To, kar omenja Benson, je komaj drobec te-
ga, kar zahtevajo socialisti že trideset let in
za socialiste ni to nič novega in še manj radi-
kalnega, toda te točke v programu splošne far-
mersko-delavske stranke, katera bi stala tik
pred svojo zmago, bi bile velika novost. Razla-
stitev železniških, zrakoplovnih, premogovni-
ških, elektrarskih in municijskih baronov, ki
skupaj predstavljajo na milijarde dolarjev
vrednosti kapitala, bi bila za Ameriko v sploš-
nem pravceta — revolucija.

Vsak velik optimizem bi bila napaka, vzlic
temu se smemo opaziti z upanjem, da kon-
struktivne sile za uresničenje Bensonove izjave
že na delu. Farmer-laboritaska stranka v Min-
nesoti je fakt. Njen prilično radikalni program
je tudi fakt. Ta stranka danes kontrolira državno
upravo in nižjo državno zbornico Minne-
sote, v kongresu ima pa dva senatorja in pet
kongresnikov. Farmerji in delavci v Minne-
soti so torej pokazali, da nekoliko le vedo, kaj
hočejo.

Farmerji in delavci v Wisconsinu so politič-
no tudi že organizirani v progresivni federaciji,
katera kontrolira državno upravo in menda do-
mačo zbornico. Kaj zadržuje delavce in far-
marje po ostalih državah centralnega zapada,
severozapada, zapada in vzhoda, da še nimajo
enakovni ali sličnih strank ali federacij? Odgo-
vor na to vprašanje, ki pa mora biti iskren, bi
morda pojasnil, če je farmersko-delavska mas-
na stranka mogoča v prihodnjih štirih letih ali
ne.

Kjer je dim, mora biti nekje ogenj. Glasovi
so tukaj, torej se mora pojaviti akcija.

Baroni zvišavajo plače

Industrijski magnatje po vsej Ameriki, ki so
bili pred volitvami "na robu propada vsled ro-
parskih zakonov novega deala", so po volitvah
čez noč obogateli in zdaj tekmujejo med seboj
v zvišanju mezd delavcem. Jeklarski trust je
prvi zvišal mezdo 10 odstotkov in druge družbe
ter obrati nočejo zaostati. Skratka: zvišanje
mezd je danes splošno vsaj v večjih industri-
jah.

Epidemija mezdnih poviškov je razumljiva.
Ameriški kapitalisti, ki so računali z zmago
reakcionarne administracije in kongresa in kon-
sekventno odpravo delavske zakonodaje, se mo-
rajo zdaj sprijazniti z new dealom. Jeklarski
trust je izgubil upanje, da s pomočjo prijateljske
administracije v Washingtonu prepreči orga-
niziranje svojih delavcev in zdaj je zvišal
mezde, predno ga k temu prisilili nova jeklarska
industrijska unija.

Jeklarski delavci pa dobro vedo, da se imajo
zahvaliti organizaciji za ta uspeh in organiza-
torična kampanja je po volitvah v veliko več-
jem tempu kot je bila pred volitvami: povpreč-
no 2000 delavcev pride v unijo dnevno. Delavci
v jeklarski industriji so tudi toliko pametni,
da se nočejo na noben način obvezati, da ne bo
zahtevali nadaljnega zvišanja plač čim pri-
de njihov čas za to.

Delavci v splošnem bodo morda razumeli, da
so kapitalisti lahko zvišali mezde, ker so njihovi
profiti v zadnjih dveh letih zelo porasli. Lastni-
ki industrij niso torej prav ničesar žrtvovali
ali odtrgali si od svojih ust. Sedanjí povišek
je jako škroten napram poraslim dobičkom in
kapitalistom ostane še precej šepa.

Upajmo, da so ameriški delavci toliko razum-
ni, da zdaj dobro izkoristijo nove razmere. De-
lavska organizacija je danes legalno priznana
po zakonu in zato je treba, da se vsi delavci od
zadnjega organizirajo, kjerkoli delajo, nato pa
(Dalje v zadnji koloni.)

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke

Poročilo zastopnika

Sharon, Pa. — Ko sem se pred
nekaj dnevi vrnil iz kratkega in
neugodnega potovanja, mi žena
prinesla cel kup pisem ne samo
iz zapadne Penne, mrtveci tudi s
srednjega zapada in mrzle Min-
nesote. Vsak dopisnik ali dopi-
sovalka se mi zahvaljuje za mo-
je dopise in mi želijo mnogo us-
peha pri novih naročnikih. Vsi
me tudi prosijo, da bi deloval na
to, da bi začela izhajati tudi so-
botna številka, katero težko po-
grešajo. Na nekatera pisma sem
osebno odgovoril, na vse mi pa
ni mogoče, ker jih je preveč.
Bom pa tukaj skušal nekatere
stvari na kratko omeniti.

Neka prijateljska mamica mi po-
šilja najlepše čestitke za moje
dopise in moj trud in izraža že-
ljo, da bi kmalu obiskal njih na-
selbino. Objublja mi, da mi bo-
sta šla z možem na roko in bo
dober uspeh. Prosi me, da bi po-
sredoval, da bi v kratkem izšla
sobotna izdaja, ker jo strahno
pogrešajo. Gospa M. A., pomislite,
da ena sama oseba opravi pri
upravi prav toliko kakor kaplja
v morju.

Slično pismo sem prejel 23.
nov. iz mrzle Minnesote. Gospa
O. B. mi pošilja najlepše čestit-
ke in želi meni in moji ženi
zdravje ter da bi imel mnogo us-
peha. Tudi ona pogreša sobot-
ne številke. V Minnesoti za je
dolga zima in dolge noči, pa ni-
ma kaj čitati. Gospa O. B., imej-
te potrpljenje. Skušal bom pred
11. redno konvencijo nekaj spi-
sati za javnost, da bo lahko vsak-
do čital. Zavedam se, da gl. od-
bor nima vse moči, da bi mogel
vse na svojo odgovornost delati
in urediti. Objavil bom vse pro-
nje bodisi pismene ali osebne.

Koliko bomo uslišani, bo od-
visno od delegatov 11. konvencije
in pa od naših gl. odbornikov,
ki nam gredo v vseh ozirih na
roko. Upam, da bo moja in vaša
prošnja deloma uslišana. Prosim
pa vse dopisovalce in cenjene
mamic, da gremo vsi na delo
in pomagamo drug drugemu, da
bo naša SNPJ rasla na članstvu
in premoženju tako, da bodo na-
ši gl. uradniki imeli resnično ve-
selje nad nami. Ako bomo složno
delovali za napredek, bodo dele-
gatom predložili boljši program.
In dobre predloge bodo tudi dele-
gati upoštevali.

Bratje in sestree! Na noge in
vsi na delo. Bolj ko bomo skupno
delali, več uspeha bomo ime-
li. Vaše in moje prošnje bodo us-
lišane. Nekateri imajo še ved-
no grdo navado, da mečejo polna
pod noge bodisi gl. uradnikom
ali Prosvetnim zastopnikom.
Znašajo se nad nami, češ, tako in
tako bi moralo biti. Vsak mali
prestopki jih ujezi. Taki škodu-
jejo vsakemu napreduku. Prosim
cenjene čitatelje, imejte malo
več dostojnosti in sloge pa bo
vse dobro. Pozdrav vsem čitate-
ljem Prosvete.

Anton Zidanšek,
zastopnik Prosvete.

Igrače za miklavžja in božična darila

Cleveland, Ohio. — Po dolgih
letih, če ne celo prvič letos, im-
ta priliko nabaviti si pristne slo-
venske, ribniške, gorenjske in
druge igrače, narejene v Slove-
niji, za svoje otroke, pa tudi za
odrasle koristne hišne predmete,
primerne za miklavžja ali božič-
na darila.

Kot je nekaterim znano, je
Slovenski narodni dom potom
svojega Prosvetnega kluba na-
ročil letos iz stare domovine ve-
liko izbiro razne spominske
drobniarje. Nekaj je že raz-
prodano, imamo pa še veliko iz-
biro mičnih predmetov, primer-
nih za darila mladim in starim.
Dobijo se še prav lepa, velika
in manjša srčka, primerna za
žene in dekleta, za dečke krasni
konjički in za deklice punčke,
vse narejene iz rdečega blaga,
našojano z bombažem in vezano
(štikano) v barvah kot lect. Je
vse prav lepo, trpežno delo, da
ostane lep spomin v hiši mnogo
let.

Na razpolago je še tudi nekaj
"zelo originalnih ribniških a-
fen", predstavljajočih nov slo-
venski motiv iz gline, ki tudi
"zadaj piskajo". Istotako se
dobi še nekaj glinastih konjič-

kov in jelenčkov — in vsi "za-
daj piskajo." Kot darilo za od-
rasle so prav primerni in lepi,
črna poltirani svečniki, garni-
tura za dišave, mincurno ku-
hinjsko orodje, solnice, ročno
slikane škatle za puder in mno-
go, mnogo drugih reči. Vsak
predmet je lepo izdelan, večin-
oma ročno slikan in je okras vsa-
ke hiše, kjer ga postavite. Ti
predmeti vzbujajo zanimanje
za slovensko industrijo, ki se s
časom vred modernizira.

Mesto tujih izdelkov, kupite
letos zase in otroke domače igra-
če slovenskega izdelka. S temi
boste imeli sami užitek in za-
bavo, kaj šele otroci! Obenem
pa z nakupom teh stvari pod-
prete koristno ustanovo, Pro-
svetni klub in šolski sklad S. N.
D. Spominki se dobijo v ura-
du SND pri Johnu Tavčarju.
Ob priliki uprizaritve opere
"The Bohemian Girl" na 10.
decembra pa bodo razstavljeni
na štantu v S. N. D.

Erazem Gorše,
tajnik Prosvetnega kluba SND.

Se o proslavi društva v Boj

Sharon, Pa. — Večkrat mi je
že kateri rekel, zakaj nič ne pi-
šem. "Kdaj si pa lenuha še videl
prijeti za kakšno delo, ako ni
prisiljen," je bil moj odgovor.
Saj drugi pišejo, da nas kratko-
časijo. Ali ni bolj prijetno se-
deti v naslanjaču in čitati kakor
pa se mučiti s pisanjem? Več-
krat sem že mislil, da take vrste
ljudje kot sem jaz bi morali pri-
spevati v poseben sklad najmanj
10 do 15 centov na mesec, ako
pomislimo, da imamo nekaj do-
pisovalcev, ki imajo več ko 15
centov stroškov na mesec, za-
ven pa še zastojno delo, za ka-
tere niti priznanja ne dobijo.
Kako naj bi vedeli, kaj se po na-
selbinah godi, ako bi ne imeli ta-
kih ljudi, ki vedno kaj sporočajo
v časopisje. Kot sem že ome-
nil, bi morali imeti tak sklad in
urednik naj bi ga ob koncu leta
razdelil med najboljše dopisova-
lce. Vem, da iz tega ne bo nič,
toda hvaležni jim moramo biti
vseno.

Naj nekaj poročam, čeprav je
že bolj pozno, namreč kako smo
se imeli na proslavi 30-letnice
društva v boj št. 53 SNPJ v Cleve-
landu. Ko je bilo poročano,
kaj bo na tej proslavi, mi reče
žena: "Tudi mi bomo šli lahko
pogledat, ker ti boš delal do
dveh, potem pa lahko gremo." Pri
tem je tudi ostalo.

Pride nedelja 8. nov. Oziram
se naokrog. Ne vem, če bo kaj,
ker vreme se drži nekako tako
kakor sv. Katarine pes. Ko pri-
dem z dela, me žena takoj vpra-
ša, če gremo v Cleveland. Hčer
mi reče, če jaz nočem, gredo pa
sami. Nič zato, če bo dež, naj
streha drži. Sinu rečem, naj
gre in porine mrho iz štale, jaz
bom med tem pa takoj gotov. Po-
tem si ogledam mrho, če ima vsaj
štiri noge zdrave. Bilo je vse v
redu. In ker živi od same pija-
če, sem ji moral šnopasa kupiti,
ker drugače noče nikamor.

Ko je bilo vse to gotovo, ni bi-
lo treba drugega kakor narava-
nati jo proti Clevelandu, ker ce-
sta ji je že znana. Res jo je za-
čela ubirati kar v galop. Kričim
sinu, naj drži vruga, da mu kje
v koruzo ne uide. "Ne moram,"
pravi. "Dobro, jo pa vsaj toliko
komandiraj, da kakšnega med
potjo je suno," mu svetujem.
Tako smo prišli še pred 4. uro
pred SDD.

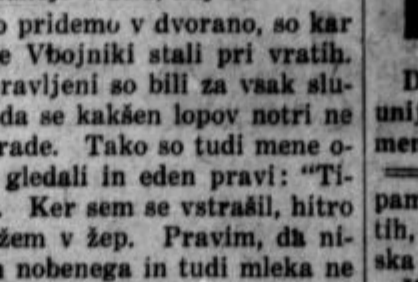
Ko se ozrem na okrog in za-
gledam prazen prostor zraven
doma in vse steptano, pravim
ženi, da se društvo ne imenuje
zastonj "V boj", ker vse izgleda,
da se močno tepejo. Ona: "Be-
dak! Tukaj imajo prostor za ba-
linal." "Dobro," sem rekel, "boš
že pozneje videla, kaj bo."

Ko pridemo v dvorano, so kar
štirje Vbojnikji stali pri vratih.
Pripravljeni so bili za vsak slu-
čaj, da se kakšen lopov notri ne
prikrade. Tako so tudi mene o-
stro gledali in eden pravi: "Ti-
ket". Ker sem se vstrašil, hitro
posežem v žep. Pravim, da ni-
mam nobenega in tudi mleka ne
potrebujem. Eden se nameje in
in vpraša, če smo Slovenci. Ko
dobi zadovoljiv odgovor, mi reče,
naj pokažem vstopnice in ako
jih nimamo, jih lahko dobimo pri
oknu, kjer jih imajo toliko, da
jih kar prodajajo. Stopim k
oknu, zahtevam štiri in vprašam,
če je kaj popusta. "Tukaj ni-
samo židje," pravi prodajalec.
Brž plačam zahtevane vstopnice
ter se napotimo k vratarjem.

Tako smo prišli v dvorano, ki
je bila polna, vendar smo dobili
še nekaj praznih sedežev. Ko se
malo razgledam, vidim na odru
br. Johna Lokarja ml., drugega
podpredsednika SNPJ, ki je rav-
no končal svoj govor. Ker smo
veliko zamudili, ne bom opisoval,
kaj vse sem videl na odru.
Rečem pa, da ne vem, če kje
Slovenci zmerejo kaj boljšega
kakor znajo Vbojčani. Najbolj se
mi je dopadel kosaški ples in pa
živa slika SNPJ. Se danes ne
vem, ako je bila živa ali mrtva.

Ne vem, kakšen posel je imel
prijatelj Fr. Barbič. Kadar je
bil oder prazen, pa jo on prima-
ha z nekakšnimi bukvami. Ne-
kaj pove, pa zopet odide. Tako
mi je na misel prišlo, kakor da
vidim vlaškega popa, ki pravi:
"Sad me vidite i me ne vidite i
opet me vidite."

Ko je bilo vsega konec na o-
dru, se podamo v spodnje pro-
store. Ko pridemo dol, zagle-
dam enega, ki ni sedel ne ležal.
Rečem ženi: "Kaj sem ti pravil
Ali ja vidiš? Ta je že dobil ta
svoje." Eden od Vbojnikov, ki
me je slišal, mi brž začne poja-
snjevati, da s tem človekom ni nič
narobe. On da je nadzornik pri-
bari; kadar se utruji, se na ta
način malo odpočije. Seveda
sem se mu zahvalil za to poja-
nilo. Ozrem se okrog in zagle-
dam br. J. Kunčiča, ustanovite-
lja društva v boj. Stal je sam.
Tako se mi je videl ponosen ka-
kor kak polkovnik, ki nadzoruje
svoje vojake in hoče reči: Ali me
vidite! Pred 30 leti sem imel
toliko prijateljev, da bi bil lahko
vse v eno posteljo stlačil, danes
je pa tako ogromna družina. Sto-
pim k njemu, stisnem mu roko
in rečem, kar je danes tukaj, je
vsega tega sam kriv. On se na-
smeje in reče, da bi bilo mogoče
pa pozneje. "Kaj pa, če bi se od
kakšne druge jednote društvo
semkaj naselilo?" mu pravim.
"Tudi tisto bi bilo lahko," odvr-
ne Jože. Se pr besed o tem in
onem in se razidem. Želim mu,
da bi dočkal še 40-letnico. U-

David Dubinsky, predsednik
unije International Ladies Gar-
ment Workers.

pam, da jo bo čeprav je že v le-
tih, ampak je še prava gorenjs-
ska korenina.

Ker so bili sami fejsť fantje in
dekleta iz Chicaga in Detroita —
predsednik nadzornega oddelka
SNPJ Frank Zaltz in njegova
soproga ter Frank Cesen — ni-
sem vedel, s kom bi govoril. God-
ba je pa tudi tako igrala, da se
je vse treslo in vrtele. In tudi
čas je tako hitro tekkel, da sam
nisem vedel kdaj. Pa kaj ne bi,
naj človek se v Clevelandu poču-
ti kakor bi bil v starem kraju in
se le teško ločič od veselih Cleve-
landčanov. Ko je bilo že vse
najbolj veselo, me žena pocuka
in mi reče: "Ali ne vidiš, da je
že 11. ura, ti pa moraš na delo
že ob pol šestih." Brž se poslo-
vim od katerega sem mogel, se
hitro odpravim na mrho in na-
zaj v Sharon, Okrog-1. ure smo
srečno prišli domov.

Torej pozdravljeni, Vbojčani!
Kadar boste imeli še kaj poseb-
nega se še vidimo, ako bosta bla-
gajna in čas dopuščala.
Joseph Cvelbar, 262.

O razmerah in slavju

Sharon, Pa. — Leto 1936 se bli-
ža koncu in zahvalni dan je za
nami. Letos se imamo vsaj za
kaj zahvaliti, ker smo dobili
spet predsednika, ki vsaj neko-
liko zastopa delavske interese.
To se vidi že sedaj, saj so se
magnatje izgovarjali na vse na-
čine, da bi povišali plače. Ka-
kor hitro so pa videli, da je ljud-
stvo izvolilo tistega, kateri je
njim vsaj nekoliko v korist, so
se podali. Vemo, da bi ne do-
bili povišanja plač, če bi bil iz-
voljen Landon, pač pa bi nam
vzeli. Upam, da bomo dobili tu-
di šesturni delovnik. Tudi de-
lavske razmere so se znatno iz-
boljšale v zadnjih par letih, tako
da delavec, vnet za delo, ga do-
bi, če drugega ne pa pri WPA,
tako da zahvalni dan letos še ni
bil preslab. Marsikatera družina
si je letos lahko privoščila pu-
ranjo pečenko na zahvalni dan.

Le tako naprej, delavci-trpni-
ni! Nič se ne ustrašimo! Morda
bo pa tudi za nas prišla en-
krat doba življenja, to je prave-
ga življenja. Tudi za stara leta
nam bodo preskrbeli, tako da se
nam ne bo treba bati, če bi mor-
da "predolgo" živeli ali da bi
bili breme našim otrokom. Saj
bo država skrbela za nas, vsaj
tako pravijo, in bo še lušno v
Ameriki, kakor izgleda.

H koncu dopisa naj še ome-
nim nekoliko o najinem srebnem
nem jubileju. Dne 22. nov. se
je zbrala precej lepa družina
naših sorodnikov in prijateljev.
Prinesli so nam lepa darila, za-
bavali smo se pozno v noč in bili
smo prav židane volje. 25 let
je že nekaj, na kar se človek z
veseljem spominja. Saj človek
preživi najboljše dobo svojega
življenja v teh 25 letih. Iskro-
no se zahvaljujemo vsem sorod-
nikom in prijateljem za lepa da-
rila in prijaznost in sploh za vso
izkazano naklonjenost.

Frank in Johanna O'Korn.

Popravek

Detroit. — V mojem poročilu
o prispevkih v obrambni fond
Toma Mooneyja manjka enega
imena, namreč Martina Repšala,
ki je daroval 20 centov. Pri ime-
nih je tudi par pomot. Pravilno
ime je Joe Bahor in ne Behar in
namesto Joe je pravilno John
Krainz ml.

K. Krainz.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Toledo, O., M. V.: Sprejema-
mo le pravilno spisane leposlov-
ne spise.

Pasja logika

Razgovor na "Vrtu kulture"

Prvi lik: Doselej sem bil sam tukaj. Lepo
bilo, dokler sem bil sam. Jaz ljubim sam
in zdaj nisem več sam. Kdo si ti, sosed, ki
liš po materialističnem socializmu? Kako
deš sem? Zakaj motiš moj krščanski mir?
Drugi lik: Oprosti — kdo si ti? Jaz te
poznam! Tudi jaz bi rad vedel, kako sem za-
dil sem. Sam, po svoji volji nisem prišel.
se mi, da se nekdo grdo norčuje iz naju obeh
Kakšna je to logika?

Prvi lik: Jaz sem škof. Pravijo, da sem
kandidat za svetnika. Jaz ne vem...
Drugi lik: Škof? Poznal sem samo enega
fa, ljubljanskega Jegliča — in tega sem si
bro zapomnil. Kandidat za svetnika? Ne
kaj bo to. Menda spet ena od onih "sva-
skrivnosti", ki sem jih pošteno šibal v Lju-
ni — in ni mi žal...

Prvi lik: Bil sem škof v Ameriki — davno
bilo to in Amerika v splošnem je že davno
zabila name, če je sploh kaj vedela o meni
Jegliča pa nisem poznal, niti nisem odgo-
vorn.

Drugi lik: Jaz sem bil pa proletarski un-
nik na Slovenskem. Dvajset odličnih knjig
napisal. Ne da bi se hvalil, ali kar je res.
Peami, novele, drame, socialne kriti-
ke. Res je, bil sem tudi materialistični socialist,
zato je škof Jeglič dal pokupiti in sežgati v
ji škofjaki pečico prvo zbirko mojih pesmi,
ga mu nisem nikdar odpustil. Ni mi žal
Katero umetnost si pa ti zasledoval škof?

Prvi lik: Pisal sem mašne bukvice in in
jance sem krstil.

Drugi lik: (začuden): Kaj? To danes
med slovenska kulturna dela?
Prvi lik: Oprosti, sosed, jaz ne vem kam
da. Nikdar se nisem bavil z rečmi, ki jim
nes pravijo "kulturni vrtovi" in podobno. M
se vse to vidi jako pregrešno. Če jaz kam
dam, spadam v cerkev, ne pa sem — na
gmajno! Škandal!

Drugi lik: Tudi jaz pravim škandal! Kd
naju spravil semkaj?
Prvi lik: Menda naši zabiti bratci...
Drugi lik: Misliš — Indijanci?
Prvi lik: Ne. Kakor čujem, Indijancev
več. (Kultura jih je uničila!) Mislim bi
Slovence. In to jim silno zamerim. Čemu
ju mešajo skupaj?

Drugi lik: Me veseli, da se strinjava, da
spadava skupaj. Če jaz sploh kam spadam,
dam pred Delavski dom, prav za prav v dom
med delavce, ki so bili moji najbližji bra-
tje. Ogojčevali so me, kajoni!
Prvi lik: Moji bratje so pa bili Indijci
Jaz zdaj nimam miru...
Drugi lik: Tako je! Prevarili so naju,
ljufali in ponižali! Kajoni! —

Eskimi izumirajo

Ameriški zdravnik dr. Levinay, ki je pre-
val-delj časa razmere na Grenlandiji, je ob-
vil sedaj znanstveno delo, ki je zbudilo pre-
pozornost. Po njegovih trditvah je račun-
s tem, da bodo Eskimi v bližnjem času izum-
Jetika räsasja med njimi tako, da znaša v
povprečna starost komaj 24 let. Le malokaj
Eskimi doseže zrelo leta, še manj jih je, ki
stanejo stari. Jetika se je med tem plemen-
tako razširila, da bo morala zdravniška ve-
zavestiti vse sile, če jo bo hotela zadržati.
pomoči mora priti takoj, kajti če se bo le
zamudila, je računati s tem, da ne bo v 50 le-
nobenega Eskima več na svetu.

Katere barve imajo otroci najra

Neki francoski psiholog je hotel zvedeti,
tere barve učinkujejo na otroke najbolj
temo sivo mizo je položil modre, rumene, r
če in zelene papirne plošče, otroci pa naj
povedali, katere jim najbolj ugajajo.
Pet in petdeset malih otrok se jih je od-
čilo za modro, šest in trideset za zeleno, p
najst za rdečo ali rumeno. Od deklic je v
trideset prednost zeleni barvi, tri in dvas
rdeči, šest in dvajset modri, šestnajst pa r
meni barvi. Nasprotno se je med dečki dva
in dvajset odločilo za modro in rmeno, dva
dvajset za rdečo in šestnajst za zeleno barvo.
Od barvnih mešanic so ugajale najbolj tiste,
imajo modro kot osnovno barvo.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete z dne 1. decembra 1916.)

Domače vesti. V Readingu, Pa., se je pon-
srečil rojak Anton Dolenc. Izgubil je obe oči.

Delavske vesti. Delavske organizacije po vse-
Ameriki so v vroči kampanji za pobijanje dr-
ginje.

Svetovna vojna. Nemške in avstrijske čet-
se bližajo Bukarešti. Rusi v Karpatih in zavet-
niki na Balkanu so pritisnili z točimi ofen-
vami, da olajšajo pritisk na Rumunijo.

(Dalje iz prve kolone.)
energično zahtevajo boljše plače in krajši de-
lovnik. To je njihova pravica.
Vrhovno sodišče je zadnji teden priznalo o-
stavnost newdealskega zakona brezposelnost-
nega zavarovanja v državi New Yorku. To je
že nekaj. Se nekaj takih odlokov v prid de-
lavstvu in delavci bodo lahko brez skrbi za-
vali radikalno izboljšanje delavske in socialne
zakonodaje.

Množica pred uradom španske vlade v Madridu opazuje fašistič-
na bombna letala v zraku nad mestom.

KRIŠTOF DIMAČ

Spisal JACK LONDON. — In angleščine prevodil FRANCE MAGAJNA

Wild Water se je začel raznemati in vsak hip je bilo pričakovati, da bukne na dan njegova znana berserkerska besnost. Jelo mu je viti roke, tako da so se mu vilice med prsti kar krivile, iz oči pa so mu sršeli preteči bliski.

"Čok, prosim te, povej mi jasno, kaj pravzaprav misliš. Ako misliš kaj zahrbtnega?"

"Mislim, kar mislim," je Čok srdito odvrnil. "In povem ti, da moje misli niso bile zahrbtne. Sicer pa tudi tvoj namen ni zahrbtnen, nego prehrbten. Drugače jih sploh ne moreš metati."

"Metati, kaj?"

"Jajca, češplje, limone, karkoli. Toda rečem ti, Wild Water, ti se motiš. Tisti, ki se zbirajo v gledališču, ne bodo trpeli kaj takega. To, da je ona gledališka igravka, še ni noben razlog, da bi jo smel javno obmetavati s kurjim sadjem."

Trenutek je kazalo, da se bo Wild Water razpočil ali da ga bo zadela kap. Pogoltnil je požirek vroče kave in si polagoma opomogel.

"Motiš se, Čok," je mirno rekel. "Ni moj namen, da bi metal jajca vanjo. Človeče," je zliknil v rastoči razburjenosti, "rad bi ji dal tista jajca na krošniku, ocvrta, stepena, kakor ji najbolj ugajajo."

"Saj nisi vedel, da se motim," je toplo rekel Čok. "Vedel sem, da bi ti ne storil tako podlega čina."

"Ze dobro, že dobro, Čok," je dejal Wild Water odpuščajoče. "Vrnimo se k naši kupčiji. Zdaj vesta, zakaj bi rad tista jajca in zakaj se mi tako mudi."

"Ali daš devetisočstodvajset dolarjev?" je vprašal Čok.

"To je tolovajstvo in nič drugega," je srdito izjavil Wild Water.

"Kupčija je," ga je zavrnil Dimač. "Menda vendar ne misliš, da sva začela trgovati z jajci zaradi najnovega zdravja, kaj?"

"Dajta si ne dopovedati. Rabim jih le dvajset, trideset. Plačam vama jih po dvajset dolarjev. Kaj pod solncem bi počel z ostalimi? Preživel sem že leta in leta, ne da bi jih bil pokušal, in mislim, da si bom tudi v bodoče znal pomagati brez njih."

"Pa kaj se tako srdiš?" ga je Čok nejevoljno vprašal. "Saj ti jih nočeva vsiliti. Če jih ne maraš, jih ne maraš, pa mir besedi."

"Saj nisem rekel, da jih ne maram," se je Wild Water pritožil.

"Potem si pa zapomni, da te bodo stala devetisočstodvajset dolarjev, in če sem slabo preračunal, začnimo znova."

"Kaj pa, če se mi moja nakana izjalovi?" je ugovarjal Wild Water. "Kdo ve, če ni gospodični Arral med tem časom že minil tek do jajca."

"Rekel bi," se je mirno oglašil Dimač, "da je gospodična Arral že vredna denarja, ki ga stanejo jajca."

"Vredna?" je zaklical Wild Water in vstal poln ognjivite zgovornosti. "Vredna je milijon dolarjev. Vredna je vsega; kar imam. Vredna je vsega zlata v Klondiku." Sedel je zopet in mirneje nadaljeval. "Pa vendar me nič ne mika, da bi na vsem lepem tvegjal kar desetisoč dolarjev za njen zajtrk. Ampak tole vama pa predlagam. Posodita mi, recimo, trideset jajec. Izročil jih bom Slavoviču. On jih bo ocvrl in postavil pred njo z mojimi pokloni. Z to let nisem bil deležen njenega smehljaja. Ako se bo takrat ozrla in se mi nasmehnila, bom kupil vso zalogo."

"Bomo pa kar pogodbo podpisali, kajne?" ga je hitro vprašal Dimač, ker je vedel, da se bo Lucila Arral nasmehnila.

Wild Water je zazijal. "Ste pa šmentano hitri trgovci na tem griču," je zarenčal.

"Saj je bil predlog tvoj in midva ga samo sprejemava," ga je odvrnil Dimač.

"Dobro, dobro. Kar prinesita papir in napravita tisto pogodbo!" se je Wild Water podal.

Dimač je takoj napisal dokument, ki se je glasil, da bo Wild Water kupil od njiju vsa jajca, ki jih imata, drugo k drugemu, po deset dolarjev, če bo tistih trideset jajec, ki jih dobi od njiju vnaprej, dovedlo do sprave med njim in gospodično Arral.

Wild Water je že prijel za pero, da podpiše pogodbo, pa se je na nekaj spomnil.

"Čakajta," je rekel. "Kupim samo dobra in nepokvarjena jajca."

"Pokvarjenih jajec ni v Klondiku," mu je zagotovil Čok.

"To je lahko res, ampak morata mi dati pisano, da dobim za vsako pokvarjeno jajce svojih deset dolarjev nazaj."

"To je pravilno in pravično," je rekel Dimač. "Soglašava."

"Jaz bom pa vsako pokvarjeno jajce, ki ga boste prinesli, pojedel," je izjavil Čok.

Dimač je, kjer je bilo treba, vrnil besedo "dobra" in Wild Water je s čemernim obrazom pogodbo podpisal. Dobil je trideset jajec, si nateknil rokavice ter odprl vrata.

"Zbogom, roparja," je zagodrnjal in zaloputnil vrata za sabo.

Naslednje dejanje burke se je odigravalo v Slavovičevi restavraciji. Navzoč je bil tudi Dimač. Bil je Wild Waterjev gost; sedela sta za mizo, ki je stala poleg tiste, za katero je sedela miss Arral. Prizor se je izvršil skoro do pitice tako, kakor je prerokovala.

"Se nobenih jajec?" je polglasno vprašala natakarka in ga neizrečeno mlo pogledala.

"Nobenih, gospica! Pravijo, da je nekdo pokupil vsa jajca v Dawsonu. Gospod Slavovič se trudi, da bi jih nekaj kupil vami na ljubo, toda možakar, ki jih ima, je navzlic vsem prošnjam nem in gluha."

Wild Water je pokimal gostilničarju in ga nemo pozval k sebi. Prijel ga je za ramo in pritegnil k sebi. "Slavovič, sinoči sem ti dal trideset jajec," je hripavo zasepetal. "Kje so?"

"Zaklenil sem jih v blagajno. Sedel je pa že otaljenih in ti jih lahko pripravim, kadarkoli želiš."

"Saj ni zame," je Wild Water še tiše šepetal. "Stepi jih, ocvri in jih postavi na mizo gospice Arral."

"Le zanesi se name," mu je Slavovič zagotovil.

"Pa nikar ne pozabi poklonov, razumeš?" je Wild Water zaključil svoje naročilo in izpustil Slavovičovo ramo.

Zala Lucila Arral je obupno zrla na opečeni odrezek slanine in kupček zmečkanega krompirja pred seboj, ko je Slavovič položil prednjo krožnik, kjer sta cvrčali dve stepeni jajci.

"S pokloni od gospoda Wild Waterja," je rekel.

Dimač, ki je z zanimanjem opazoval prizor, je sam pri sebi priznal, da zna deklica izborna igrati. Njen krásni obraz je hipoma zablestel od neprikritega veselja, glavica se ji je okrenila in na ustnicah se je že pojavil začetek smehljaja, ki ga je pa z najvišjim samozatajevanjem zatrla in odločno zasukala glavo v nasprotno stran, kakor bi hotela gostilničarju nekaj povedati.

Dimač je začutil pod mizo sunek Wild Waterjeve v mokašin obute noge.

"Jedla, jedla če jih bo, to je tisto," je Dimač šepetal ves v strahu.

(Dalje prihodnjik.)

STAVKOKAZ

L. 1922 je izbruhnila rudarska stavka v državi Utah in drugih, kjer kopljejo mehki premog. Po nekaj tednih, ko so kompanije uvidele, da bodo rudarji vztrajali v boju, so pričele importirati stavkokaze v rudarska okrožja, da zlomijo stavko. Tudi v malo rudarsko naselbino Latudo v državi Utah so privreli stavkokazi iz drugih krajev.

Ti garjevec, kakor so imenovali stavkokaze, so začeli delati v premogovniku. Kompanija jim je obljubila, da bodo dobili šestdeset odstotkov plače, ostalo pa, ko bo stavka končana. Nobenemu se ni treba bati, da bo pri krajsan, ker bodo vsi prejeli polno plačo, so rekli uradniki. Kdor hoče delati, naj kar prime za kramp in lopato in gre v rov.

Veliko število stavkokazov je izjavilo, da so pripravljeli delati pod pogojem, ki ga je stavila družba. Njeni agentje so lazili tudi okrog stavkarjev in jih vabili, naj se vrnejo na delo. Nekaj so jih pregovorili, da so se pridružili garjevcem in s tem so si nakopali sramotno ime. Rudarji so silno črtili zunanje stavkokaze, še bolj pa one iz svojih

vrst, ki so se dali pregovoriti po lepih besedah kompanijskih agentov. Obkladali so jih s sramotnimi imeli, ki so se jih držala kakor vsi cigana tudi po končani stavki.

Organizator, ki ga je poslala unija v Latudo, je bodril stavkarje, naj vztrajajo v boju. Združijo naj se, pa bodo dosegli vse, drugače jih bo kompanija izkoriščala kakor prej. Neki dan je organizatorja ustavila ženska, ko je prišel mimo njene hiše in ga vprašala, ali bodo stavkarji zmagali. Odgovoril ji je, da je zmaga gotova, če bodo stavkarji združeni. Potem mu je povedala, da je njen mož vrnil na delo v rov, ampak ona meni, da bodo brez njega vseeno zmagali.

"Prav pravite, zmagali bodo, toda Bog se usmili rudarjev, ako bi bili vsi taki kakor je vaš mož," je rekel organizator. "Stavkokaz je in moralo bi vas biti sram, ker vaš mož služi gospodarju, ki ne prizna rudarjem nobenih pravic. Namesto da bi se boril s stavkarji, jih je izdal. Garjevec je kakor drugi stavkokazi, ki so prišli sem in sedaj pomagajo pri razbijanju stavke."

Zenska je odprla usta, toda spregovorila ni nobene besede. Bila je poparjena in v zagati, v katero jo je spravil organizator,

Od sramu je postala v obraz rdeleča kakor kuhan rak, ker se ji je delo, da je organizator povedal resnico.

Kompanija je nadaljevala obrat s stavkokazi, med katerimi je bil tudi neki Japonec. Cesto se je sestajal z ravnateljem in ga vpraševal, ali bodo on in drugi prejeli zaostalo plačo. Ravnatelj ga je vselej zagotovil, da bodo dobili vse, kar je kompanija obljubila. Nekega dne mu je Japonec podaril celo zabojček smotk in bil je počaščen, ko jih je ravnatelj sprejel, dasi bi jih sam laglje kupil. Vzel je darilo, na tistem pa se je smejal zabitemu stavkokazu.

Po šestih mesecih je bila stavka končana z delno zmago rudarjev. Tako je prišel čas, ko bi imeli stavkokazi dobiti zaostalo plačo 40 odstotkov. Japonec se je veselo prizibal v kompanijski urad, da dobi, kar mu je spadalo.

Prejel je ček, v katerem pa vsota zaostalega zaslužka ni bila vključena. Vprašal je uradnika, kdaj bo dobil ostalo, toda uradnik je dejal, naj se pobeže stran, ker ga kompanija nič več ne potrebuje. Istočasno je bil v uradu ravnatelj in poslušal pogovor med Japonecem in uradnikom. Japonec se je spomnil, kako je ravnatelj zagotavljal, da

bo dobil zaostalo plačo po končani stavki. Nanj se je sedaj obrnil v upanju, da mu bo pomagal.

"Ali res hočete vse?" ga je vprašal ravnatelj, in ko je Japonec pritrdil, mu je rekel, naj gre z njim v drugo sobo. Japonec mu je sledil, ostali stavkokazi, ki so tudi prišli po plačilo, so se veselo muzali. Ponočni so bili, ker so imeli med seboj tako pogumnega človeka, ki se je postavil za svoje in njihove pravice. Zadovoljno so si meli roke, kajti mislili so, ko bo Japonec dobil svojo, bodo tudi oni prišli na vrsto.

Ko je Japonec stopil v drugo sobo, mu je ravnatelj rekel, naj nekoliko počaka. On bo pregledal knjige, da ugotovi, koliko ima še dobiti od kompanije. Čez nekaj minut se je vrnil z bikovko v rokah in pričel mlattiti po Japoncu. "Na, hudič, tu imaš ček zaostale plače," je vpil. "Povej, garjevec, če si zadovoljen s plačilom?"

Japonec ni utegnil odgovoriti. Zvijal se je pod bolečimi udarci, odprl vrata, toda predno je bil zunaj je dobil krepko brco, ki ga je kar dvignila in vrgla na cesto.

Ostali stavkokazi, ki so opazovali prizor, so se potuhnili. Sprejeli so, kar jim je dal uradnik in molčali o zaostali plači, ki jim je bila obljubljena. Prizor med ravnateljem in Japonecem jim je pokazal, kako se morajo zadržati, če nočejo občutiti bikovke na svojih plečih. Povešenih glav so zapustili urad in se porazgubili. V resnici so izgledali kakor pravi garjeveci, katerih se pošten človek izogiblje. Naselbino so neopazeno zapustili in tako je bila končno očiščena stavkokazov.

Za kratek čas

Gospodinje
— Ne govorite mi, prosim, koliko o gospodinjah, saj jih dobro poznam, imel sem tri. Prva je bila sična, druga ni znala kuhati...

A tretja?
— Ta je še najslabša, ker se je omožila z menoj.

Škotska varčnost
Anglež sreča v Benetkah Skot. — No, kaj pa počenjate tu? — ga vpraša. — Ali ste na dopustu?
— Ne, na ženitovanjskem potovanju sem, — odgovori Skot.
— Kje je pa vaša žena?
— Ostala je na Škotskem, ker je kot deklica že bila v Benetkah.

Bogataš na potovanju
— Letos sem bil v Pompejih.
— Ali ti je ugajalo tam?
— Zelo, samo zdi se mi, da bi moral mesto temeljito modernizirati.

Vsak po svoje...
"Plačilni, plačati!"
Neznani gost, ki je bil videti precej zanikrn, je ponudil natakarku namesto denarja ček. Natakark ga je vljudno zavrnil. Sumljivi tujec je dal poklicati gospodarja in se je pritožil:
"Zaka? nočete sprejeti čeka?"
"Zelo žal mi je, gospod," je dejal ravnatelj in skomignil z rameni, "toda ravno prejšnji teden sta se gostilničarska zadruga in bančna zveza domenili, da gostilničarji ne bomo vnovevali čekov, banke pa ne bodo juhe prodajale..."

To the Rescue

Wayne Barker in M. Smith, člana unije pisateljev, katera je uprava WPA v St. Louisu odprla stila zaradi radikalnih aktivnosti, oglašata stavko pisateljev kot protest proti odslovitvi.

ga in bančna zveza domenili, da gostilničarji ne bomo vnovevali čekov, banke pa ne bodo juhe prodajale...

Preizkušnja spomina
Krčmar: "Čujte, vi ste mi vsak dan več dolžni. Od jutri vam nič več ne napišem."
Gost: "Tako? Kakor hočete, toda bojim se, da si ne boste vsega zapomnili."

Razlog za ločitev zakona
Sodnik: Kako pa utemeljujete svojo zahtevo po ločitvi zakona?
Mož stenograf: Moja žena izgovori 300 besed v minuti.

V gledališču
— Predstava se je že začela, hodite tiho.
— Zakaj pa? Kaj že vsi ljudje spe?

Nesreča
Mož po povratku iz zdravilišča: Hura, ženica, revmatizma sem se srečno odkrižal!
Žena: Kaj si znorel? Kako bova pa zdaj vedela, kakšno bo vreme?

Kočljiv položaj
V zelo kočljivem položaju sem, prijatelj. Rad bi se oženil iz ljubezni, pa ne vem, kako bi svojim upnikom to previdno sporočil.

Iz Hollywooda
— Koliko filmskih zvezd poznaš, ki še niso bile ločene?
— Eno samo: Rin-tin-tina.

Iz lovske sezone
— Gospod svetnik, ali jeste vedno sami, kar ustrelite na lovu?
— Oprostite, gospod, kaj mislite, da smo ljudježrci?

Potrpljenje je božja mast...
"Premladi ste za mojo nčerko. Ona jih ima že trideset," je rolnel oče.
"Saj sem vendar že pet in trideset," je zajecjal boječ mladi mož.
"Prav... pa počakajte še pet let, da bosta oba enako stara."

Zaman se je trudil
— Znani gospodarski strokovnjak mi je pravil, da je večera tri ure predaval o gospodarski krizi, pa vendar ni nič zaleglo.
— Kako to?
— Svoji ženi je moral kljub temu kupiti nov klobuk.

Pogrebna filozofija
Pogrebec stopa za pogrebnim vozom in mrmra sam pri sebi: So trenutki v človeškem življenju, ko je bolje iti peš, nego dati se peljati z vozom.

RADA BI IZVEDELA
za Blaž Pausheka, brata mojega moža. Pred 16 leti je bival na Thomas W. Va. Moj mož se nahaja sedaj v bolnišnici bolan, želi, da bi se še enkrat videl. Rojake prosim, če kdo ve za njega, naj mu to sporoči, ako sam čital, naj se vsaj prijavi Mrs. Helena Paushek, R. 1, Box 47, Beysville, Ohio.—(Adv.)

Najzanesljivejše dnevne delo
ske vesti so v dnevniku "Prosveta." Ali jih čitate vsak dan?

Ne bodite sužnji neprebave

TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE

Zelodčno zdravilo iskreno priporočano

— Pišite po brezplačen vzorec —
Triner's Bitter Wine Co.
544 S. Wells St., Chicago, Ill.
Send me a free sample.
Name _____
Address _____

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 16. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani že plačajo pri assessmentu \$1.20 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za člana S.N.P.J. List Prosveta je vaša lastnina in obenem doplačati določeno vsoto listu Prosveta. Ako tega ne store, tedaj mora upravnštvo znižati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime..... Čl. društva št.....
Naslov.....
Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:
2)..... Čl. društva št.....
3)..... Čl. društva št.....
4)..... Čl. društva št.....
5)..... Čl. društva št.....
Mesto..... Država.....
Nov naročnik..... Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne.—Cene zmerne, unijeke delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE
CHICAGO, ILL.